

VÄLKOMMEN TILL BRÄNDÖSKÄR

Information och fakta inför din stugvistelse på Brändöskär

STUGORNA

Det finns tre nybyggda stugor på Brändöskär med namnen Löjan, Laxen, Strömningen och Öringen. De har 4 sängplater. Stugorna ligger strax ovanför angoringsbryggan för turbåten. Du går en liten bit uppför bergsknallen bara. Stugorna har således havsutsikt.

Här kan du bo om du vill uppleva en av Luleå skärgårds yttersta öar riktigt ordentligt. I allrummet i stugan finns det bord och sittplatser samt en kamin. Det finns inte elström och vatten indraget i stugan på Brändöskär. Ved finns i särskilda uthus i anslutning till stugan och likaså utedass. Nycklar till stugan hämtas på Luleå turistbyrå dagen innan avfärd.

Vintertid ska gästerna stänga fönsterluckorna när de lämnar stugan. För övrigt gäller att gästerna är rädda om stugan och inredningen. Stugan ska städas, skuras och porslinet ska diskas efter hyrperiodens slut. Fritidsförvaltningen besiktigar stugan efter varje hyrtillfälle. Är inte stugan städad debiteras hyresgästen 500 kr plus eventuella kostnader för överdrivet slitage. Stugan ska vara städad och lämnad 12.00.

VIKTIGA SAKER ATT TA MED

Som gäst till stugan på Brändöskär måste du ta med följande saker själv:

- Underlakan, örngott och sovsäck/täcke
- Disktrasor, diskmedel och diskhanddukar
- Badhanddukar
- Tändstickor, stearinljus och ficklampa
- Toalettpapper
- Vintertid måste man ta med sig dricksvatten, vill man inte det kan man smälta snö.

DRICKSVATTEN

En brunn finns på hällan nära gästhamnen lite längre in i viken. Under vintern måste dricksvatten medtagas.

GASOLKÖK OCH GASOLKYLSKÅP

Se bilder på väggen i stugan för att se kranen ska vara vriden för att gasolen ska fungera. Kranen ska vara avstängd när man lämnar stugan. OBS! Detta gäller inte kylskåpet som alltid ska vara påslaget. Läs manualen till gasolen ordentligt, rör ej gasolkranen på utsidan av huset, bara den inomhus. För att sätta igång gasolköket måste man trycka ner och vrida knappen på köket i ca 15 sek samtidigt som man tänder med en tändsticka. I stugan finns det också ett gasoldrivet kylskåp med ett litet frysfack.

VED OCH ELDNING

Det är förbjudet att använda spritkök inne i stugan. Aska från kamin ska tömmas i vattnet, ej i skogen, på grund av brandrisken. Eldning utomhus ska ske på iordningställda grillplatser. Det finns ved på stugans kortsida mot öster.

VID BRAND PÅ BRÄNDÖSKÄR

Vid brand i eller kring uthyrningsstugan på Brändöskär ska man använda brandsläckaren som finns i stugan.

För att förebygga bränder på Brändöskär finns det en vattenpump och en slang på ön som kan användas vid eventuell brand. Eftersom det kan ta en stund för Räddningstjänsten att ta sig ut, kan man använda pumpen och slangen för att snabbt minska eldens omfattning och risken för en storbrand. Pump, slang mm finns i en låda vid den allmänna bastun inne i viken. Kontaktperson på ön är Thomas Nyström, tel 070-586 39 22.

BASTU

Det finns en allmän bastu på Brändöskär och den ligger vid strandkanten längst in i viken. Under sommaren bokar man bastun på en lista som finns på bastun dörr. Du som använder bastun ska tänka på följande: bastun ska skuras och städas efter användandet. Ved och vatten ska bäras in till nästa badgäst. Vintertid ska varmvattenbehållaren tömmas när man badat färdigt (detta för att den inte ska frysa sönder).

SOPSORTERING

Sommartid tillämpas sopsortering. Burkar, glas och andra sopor har skilda kärl. Vintertid måste stuggästen ta med sig sina sopor hem.

MOBILTELEFON

Det är dålig täckning för mobiltelefoner på Brändöskär.

INSEGLING

Brändöskärs fiskeläge kan angöras från ost eller sydost. Två enstavlor finns vid inloppet till hamnen, en på norra klippan och en på södra. Var noga med att ha prickerna som markerar grundets sydspets på din styrbordssida, speciellt om båten är djupgående. Runda udden på babordsidan ganska snävt.

Man kan även angöra från sydost, mellan Brändöskär och Hällgrundet med Kristusstatyn. Denna infart bör inte väljas om båten har djupgående över 2,5 m och inte av någon vid hårda sydostvindar.

Kommer man västerifrån ska man se till att runda sydspetsen på Brändöskär ordentligt. Styr sedan in mellan Hällgrundet och Brändöskär, något närmare Hällgrundet. Vid inloppet till fiskeläget rundas udden på Brändöskär ganska snävt. Själva viken är ren från grund. Se dock upp för den utprickade grundklacken som ligger öster om bryggan.

KARTBESKRIVNING

- 1 Labyrint på Uddskärs sydost-udde.
- 2 Här angör turbåtarna när de kommer till ön och strax ovanför bergsknallen ligger en uthyrningsstuga. Stugan bokas på Luleå turistbyrå tel 0920-45 70 00.
- 3 Konstnären Erik Marklund bodde och verkade på Brändöskär. 1957 lät han uppföra en Kristusstaty på Hällgrundet strax intill Brändöskär.
- 4 Brändöskärs fiskeläge, ett av de vackraste i Luleå skärgård, ligger i en skyddad vik med allmän brygga. De gamla timrade sjöbodarna som finns kvar är mycket karakteristiska. Här finns toalett, gästhamn, grillplats.
- 5 Även idag finns det en konstnär på Brändöskär. Luleåkonstnären Ola Taube har sin ateljé där och sommartid har han eller någon annan inbjuden konstnär utställning där.
- 6 Här ligger den allmänna bastun samt en toalett.
- 7 Här ligger Brändöskärs gamla kapell vilket byggdes redan 1774 av brändöbönderna. Altartavlan föreställer det stora fiskarfånget och på väggen i kapellet finns en berättelse nedskrivnen om en dramatisk händelse när två fiskare drunknade utanför ön.

FAKTA

Brändöskär har fått sitt namn av att det tidigt varit fiskeläge för Norrbrändöns, fastlandsbrändöns befolkning. Fiskeläget bestod då som nu av stugor och sjöbodar runt viken mellan Brändöskär och Uddskär. I fiskelägets tidiga historia var Brändöskär och Uddskär separata öar och mest troligt var Uddskärssidan från början den dominerande delen av fiskeläget.

Fisket i gamla tider var hårt reglerat och den som bröt mot reglerna kunde dömas till böter eller till och med förvisning från fiskeläget. En särskild utsedd hamnfogde med bisittare (hamnrätt) såg till att lag och ordning upprätthölls. Allt fiske var strängeligen förbjudet från klockan sex på lördag eftermiddag till klockan sex söndag eftermiddag. Man höll hårt på helgfriden.

Den fisk man i huvudsak fångade var strömning som togs upp med skötar. Det var strömningen som var den viktigaste handelsvaran som såldes insaltad i trätunnor. Även sik, harr, lax, gädda, abborre och id fångades, mest för husbehov. Fisken såldes i staden, men man seglade även till Haparanda, Brahestad och Uleåborg. Brändöskär/Uddskär var Luleå skärgårds största fiskeläge och

bestod 1820 av ca 30 båtlag.

Förr var alltid fiskestugorna öppna för alla. En oskriven regel var att man såg till att det fanns torr ved, tändstickor och gärna lite salt och en ljusstump när man lämnade den. Ägarförehållandena var ofta väldigt osäkra och det dröjde långt in på 1900-talet innan stugorna började låsas och man blev mer noga med vem som ägde vad.

Det yttre av Brändöskär är höglänt och består till största delen av klippor, svallad morän, sten och sand. En bergart som är mycket typisk för Uddskäret och Brändöskäret är haparandamonzoniten. Det är en vacker bergart med grova kristaller i vitt och svart. På de flesta hällar kan man också se hur inlandsisen har slipat berget och gjort isräfflor.

Brändöskär är i sin yttre del höglänt och består till största delen av klippor, svallad morän, sten och sand. Det utsatta läget påverkar växt- och djurlivet. Landskapet har samma karga egenskaper som återfinns i fjällen, klippor med lavar och mossor, hedar med låg växtlighet och träd som kuvats av vindarna. Men i mer skyddade miljöer hittar man växter som liljekonvalj och nattviol. På Uddskär är växtligheten mer artrik och

tät. Här finns stora skogsområden med såväl tall, gran, björk och asp samt mindre och större myrområden. Uddskärs stränder, speciellt mot öster, har samma karga skönhet som Brändöskär.

På Brändöskär häckar många av de fågelarter som är typiska för ytter-skärgården. Här finns havstrut, ros-karl och flera olika tärn- och andarter.

Hällgrundet, ön med Kristus-statyn, är en viktig häckningsplats för speciellt olika måsfåglar. Tänk på detta och undvik att gå iland där under den känsliga tiden.

Uddskär har mer av skogslandets Här hittar man rikt med skogsfågel och kan till och med få se sparvhök, bivråk, gärdsmyg och smålom.